

## ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΘΕΣΜΙΚΟ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ

Η αναβάθμιση των σχέσεων κράτους και πολίτη, στην προοπτική της δημιουργίας μιας ισχυρής κοινωνίας και μιας ανοικτής δημοκρατίας, συνιστά πρώτη προτεραιότητα της κυβέρνησης. Οχημα στην πορεία αυτή αποτελεί ο εκσυγχρονισμός των θεσμών και η ανανέωση των διοικητικών και κοινωνικών πρακτικών. Οι θεσμοί δεν είναι άλλωστε σε θέση, από μόνοι τους, να αλλάξουν την καθημερινή ζωή μας. Οι καλοί θεσμοί πρέπει να συνοδεύονται πάντοτε με κατάλληλες πρακτικές. Αυτές βιώνει ο πολίτης.

Κάνω την επισήμανση αυτή, γιατί στο παρελθόν επικεντρώσαμε το ενδιαφέρον μας περισσότερο στην οργάνωση των θεσμών. Και στις περιπτώσεις όμως που η οργάνωσή τους ήταν επιτυχής, δεν έλειπαν τα προβλήματα στην εφαρμογή τους. Η αναντιστοιχία που διαπιστώνουμε οφείλεται κυρίως στο γεγονός, ότι πολλές φορές έχουμε την εντύπωση πως ένας καλός νόμος αρκεί για να παράγει καλά αποτελέσματα. Η αντίληψη αυτή δεν έχει ωστόσο σχέση με την πραγματικότητα. Ένας καλός νόμος δοκιμάζεται κυρίως κατά την εφαρμογή του.

Είναι λοιπόν προφανές ότι ο θεσμικός εκσυγχρονισμός δεν πρέπει να περιορίζεται στην ανάληψη μεταρρυθμιστικών πρωτοβουλιών και στην παραγωγή νόμων. Εάν αυτή ήταν η στάση μας, οι προσπάθειές μας είτε θα έμεναν ανολοκλήρωτες είτε θα είχαν λιγοστά αποτελέσματα. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε επιτέλους ότι για το θεσμικό εκσυγχρονισμό της πολιτείας καθοριστική σημασία έχει η προώθηση πρακτικών, πρόσφορων να ανανεώσουν τη διοίκηση και την κοινωνία. Πρακτικών, που θα βοηθήσουν τον πολίτη στην επίλυση των προβλημάτων του και θα τον οδηγήσουν πάλι στο προσκήνιο των συλλογικών διαδικασιών και της πολιτικής.

Η πραγματικότητα που ζούμε δεν είναι ασφαλώς ικανοποιητική. Οι θεσμοί μας χάνουν συχνά την ικμάδα τους. Έτσι δεν είμαστε σε θέση να παρακολουθήσουμε τις εξελίξεις που συντελούνται στο διεθνές περιβάλλον και την Ευρωπαϊκή Ένωση και να συμμετάσχουμε δημιουργικά στο διεθνή καταμερισμό εργασίας. Η λειτουργία των θεσμών ωθεί εξάλλου συχνά τον πολίτη στο περιθώριο. Το αίσθημα αδιαφορίας που τον διακατέχει τον αποξενώνει από τα κοινά. Δεν πρέπει γι' αυτό να μας εκπλήσσει η απογοήτευση που επικρατεί για κάθε τι το συλλογικό. Απογοήτευση, που κορυφώνεται εύλογα στην έντονη κριτική της πολιτικής και των πολιτικών. Η κριτική αυτή, κι όταν ακόμη είναι υπερβολική, δεν

είναι αδικαιολόγητη. Εκφράζει την αγωνία του πολίτη να ξεπεράσουμε χρόνιες αγκυλώσεις και να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για ένα καλύτερο αύριο. Το μήνυμα αυτό ακριβώς πρέπει να ενστερνισθούμε, αναζητώντας τρόπους για την δημιουργική αξιοποίησή του. Αυτή η σκέψη πρέπει να μας οδηγεί, στην επιδίωξή μας να αναζωογονήσουμε την κοινωνία και να καταστήσουμε τον πολίτη πρωταγωνιστή της πολιτικής ζωής μας.

Με αυτές τις ιδέες διαμορφώνουμε την πολιτική μας, έχοντας ως απαρέγκλιτο στόχο τον εκσυγχρονισμό των θεσμών και την αποδοτική λειτουργία τους. Τα απτά δείγματα γραφής που προσφέραμε ως τώρα βεβαιώνουν τις διαθέσεις μας και αποτελούν εγγύηση για τη πορεία μας. Μέσα στους λίγους μήνες που αναλάβαμε την διακυβέρνηση της χώρας, και παρά τις εξωτερικές εντάσεις, προωθήσαμε σημαντικές μεταρρυθμίσεις σε κρίσιμες περιοχές.

Σταθερή μέριμνά μας υπήρξε η συνέχιση της διαδικασίας για την αναθεώρηση του Συντάγματος και ο εμπλουτισμός της σχετικής πρότασης. Η υπερεικοσαετής εμπειρία από την εφαρμογή του έδειξε ότι σε πολλά ζητήματα επιβάλλεται η ανανέωσή του. Η χώρα πρέπει να βαδίζει στον αιώνα που έρχεται με νέο συνταγματικό εξοπλισμό.

Εξάλλου, ο νόμος για την χρηματοδότηση των κομμάτων συνιστά, όπως θα φανεί γρήγορα, από πολλές απόψεις τομή στα πολιτικά μας πράγματα. Η ψήφισή του είναι για την κυβέρνηση θέμα ύψιστης προτεραιότητας. Στη Βουλή προωθούνται επίσης η μεταρρύθμιση για την ευθύνη των υπουργών, ενώ με ταχείς ρυθμούς ετοιμάζεται ο νόμος για την διαφάνεια στα δημόσια έργα και τις προμήθειες. Και με τις δύο αυτές πρωτοβουλίες αναδιοργανώνεται η δημόσια ζωή μας σε περιοχές που τα τελευταία χρόνια βρέθηκαν μονίμως στο επίκεντρο της δημοσιότητας. Σταθερή μεριμνά μας είναι να αποκαθάρουμε τη δημοκρατία μας από παθολογικά φαινόμενα που υποθηκεύουν τη λειτουργία και διαβρώνουν τη βαθύτερη ουσία της. Στην προσπάθειά μας αυτή προσβλέπουμε στη συνεργασία όλων των κομμάτων και προπάντων στην υποστήριξη του πολίτη. Καθ'οδόν βρίσκονται, τέλος, νομοθετικές πρωτοβουλίες για την ανασυγκρότηση και κοινωνικά επωφελέστερη λειτουργία των ΔΕΚΟ, την καταπολέμηση της ανεργίας, την προστασία του πολίτη από την αθέμιτη χρήση των προσωπικών δεδομένων των ηλεκτρονικών υπολογιστών, τη μεταρρύθμιση της περιφερειακής διοίκησης και αυτοδιοίκησης και την καθιέρωση ενός νέου ριζοσπαστικού θεσμού, του συνήγορου του πολίτη. Το νομοθετικό μας έργο ανταποκρίνεται στις προγραμματικές μας δηλώσεις. Στους 4-5 μήνες της

κυβέρνησής μας έγιναν σημαντικά βήματα και προωθήθηκαν οι μεταρρυθμίσεις που εξαγγείλαμε. Κάνοντας τον απολογισμό μας, νιώθουμε ιδιαίτερη ικανοποίηση, γιατί αξιοποιήσαμε με συνέπεια τις ιδέες για τον δημοκρατικό εκσυγχρονισμό της κοινωνίας μας και δουλέψαμε με μεθοδικότητα για τη μετουσίωσή τους σε πράξη.

Παράλληλα καταβάλαμε επίπονη προσπάθεια για να ανανεώσουμε και να εμπλουτίσουμε τις πρακτικές μας. Το εγχείρημα αυτό είναι ιδιαίτερα δύσκολο, γιατί η κοινωνία μας διακρίνεται από συμπτώματα κόπωσης. Πρέπει όμως με ευρηματικότητα και φαντασία να ξαναζωντανέψουμε την ελπίδα στον τόπο μας. Στην προοπτική αυτή καθοριστική θα είναι η συμβολή του κόμματος.